

ALJAZEERA

TEME

Sarajevo Business Forum

Više od 100 kineskih biznismena u potrazi za projektima u regiji - zašto je stranim investitorima zanimljivo tržište Zapadnog Balkana?

1 2 3 4 5

Al Jazeera Business

NAJNOVIJE Troko: TV sada od mladih pravi poluglupu, jeftinu radnu snagu (/vijesti/troko-tv-sada-

Busek: BiH pati zbog destruktivnog ustava

8 maj 2016 Izmijenjeno 15:12 CEST

Bivši vicekancelar Austrije tvrdi da su SAD i Evropa zakazale u BiH, te da zemlja nije finansijski nezavisna.

BiH je nedavno postigla dogovor o trogodišnjem kreditnom aranžmanu s MMF-om od 537 miliona eura [EPA-Arhiva]

Piše: Harun Cero

Postoji velika opasnost da Bosna i Hercegovina postane crna rupa na geografskoj karti svijeta jer Sjedinjenje

Američke Države i Evropa nisu uspjele osigurati razvoj konstruktivnog Ustava, kazao je bivši vicekancelar Austrije Erhard Busek za Al Jazeera.

Busek je reagirao na analizu austrijskog lista *Wirtschaftsblatt* u kojoj se navodi da BiH više nema kontrolu nad svojim finansijama, između ostalog zbog aranžmana sa **Međunarodnim monetarnim fondom (MMF)** (<http://balkans.aljazeera.net/tema/bih-mmf>).

Smatra da je analiza austrijskog lista nepotpuna, jer BiH nije nimalo finansijski nezavisna.

“To pokazuju cifre. Sigurno je puno više moguće na finansijskom planu u BiH, ali politička situacija to ne dozvoljava. MMF sigurno ima utjecaja na čitavu situaciju u toj zemlji, ali demokratski proces zavisi od političara i stranaka“, tvrdi Busek i dodaje da će ta zemlja još dugo trebati MMF.

Stvarnost mračna u BiH

BiH će biti finansijski nezavisna tek kada političari u toj zemlji budu sarađivali, tvrdi Busek. Mišljenja je da je ekonomska situacija u BiH gora nego u susjednim zemljama.

“Postoje uvjeti za bolju ekonomsku sliku BiH, ali politika stvara okvirne uslove za to. Od politike zavisi ugled neke zemlje, a to je važno za vanjske investicije“, zaključio je bivši vicekancelar Austrije.

Analiza austrijskog lista *Wirtschaftsblatt* je preblaga za direktora Konrad Adenauer Fondacije (KAF) u BiH, Karstena Duemmela.

“Stvarnost je mračnija u BiH. Da je ta zemlja finansijski nezavisna mogla bi se sama finansirati i sve raditi po svojoj volji, kao naprimjer Hrvatska“, ističe Duemmel.

On smatra da MMF utječe na političke procese u BiH, ali da je aranžman sa tom institucijom sličan kao onaj sa Evropskom unijom.

“Ako BiH ne treba pomoć MMF-a, onda ne treba ni ispunjavati uslove koje ta institucija postavlja“, kaže director KAF-a.

Duemmel tvrdi da će BiH trebati podršku MMF-a sve do trenutka kada ta zemlja počne raditi po tržišnim pravilima.

BiH potrebne radikalne promjene

Zbog toga, ističe on, moraju se donijeti neke političke odluke, ma koliko god one “boljele”.

“Zemlja, koja više novca troši nego zaradi, bez perspektive da se situacija poboljša, i još taj novac uzima da bi finansirala svoj budžet, treba radikalne promjene na svim nivoima“, smatra on.

Po njemu postoji dovoljno modela u svijetu po kojima su zemlje u razvoju došle do finansijske nezavisnosti.

Dodaje, ipak, da nijedna od tih zemalja nije bila vezana sporazum kao što je dejtonski, ali da su one imale problema druge prirode.

On ne vjeruje da u BiH postoji politička volja.

“Baltičke zemlje, Poljska, Češka, Slovačka i Južna Koreja, su sve zemlje koje su prošle kroz taj proces jer je u tim zemljama postojala politička volja“, tvrdi predsjednik KAS-a u BiH.

Goran Miraščić, savjetnik premijera Federacije BiH Fadila Novalića, nije istog mišljenja kao Duemmel i smatra da BiH i dalje “sama kroji svoju ekonomsku sudbinu”.

“Ne mogu se složiti sa analizom *Wirtschaftsblatta*. Svako ima svoje viđenje, ali ako se pogleda situacija na nivou centralnih vlada, BiH je srednje zadužena zemlja. Naš javni dug je krajem 2015. godine iznosio 39,5 posto BDP-a, što je manje od većine zemalja koje su članice eurozone“, ističe Miraščić.

Istina je, tvrdi, da MMF ne dolazi sam, nego na poziv, a da ga je BiH pozvala, kao članica Svjetske banke.

“Nismo mi njih zvali samo zbog samih finansijskih sredstava i kreditne linije, već radi strukturnih mjera i reformi“, kaže Miraščić.

Dodaje da oba entiteta u BiH imaju pozitivan primarni balans, što znači da su tekući prihodi veći od rashoda.

Servisiranje duga

Objašnjava da se problem dešava kod servisiranja duga, a da se on ne odnosi samo na MMF i Svjetsku banku.

“Londonski, kuvajtski, pariski fondovi... To su dugovi i od prije 30 godina. Mi da nemamo to servisiranje duga, ne bi se morali dodatno zaduživati. Samo kada pogledamo budžet Federacije BiH, mi smo planirali da 712 miliona kovertibilnih maraka [356 miliona eura] uložimo za domaće dugove, i 312 kroz aranžman sa MMF-om. Tu je planiran i neki novac koji bi trebali dobiti od Evropske unije. Planirano je, dakle, da smanjimo javni dug Federacije za nekih 385 miliona maraka [192,5 miliona eura]. Period otplate novog aranžmana sa MMF-om je

4,5 do 10 godina“, ističe Miraščić.

Mišljenja je da je aranžman sa MMF-om potreban i zbog političke stabilnosti jer otvara vrata drugih kreditora i privlači investicije.

Miraščić tvrdi da FBiH još ima “porodičnog zlata“, ali da te rezerve ne želi prodati jer nema potrebe.

Njemački analitičar i eksper za istočnu Evropu Martin Brusis tvrdi da BiH u velikoj mjeri zavisi od inostranstva jer su joj ,osim investicija potrebni, međunarodni krediti, finansijska i pomoć dijaspore.

“Moram priznati da kompleksne upravne strukture kočice investicije izvana i BiH u određenoj mjeri jeste na tom planu zavisna“, tvrdi Brusis.

Činjenica je da MMF određuje kada i da li će BiH dobiti kredit, kaže Brusis, ali smatra da to nema direktnog utjecaja na političke procese unutar te zemlje.

“MMF ne veže svoje djelovanje u tolikoj mjeri za reforme, zato ti krediti neće utjecati na autonomiju bh. entiteta. Što se tiče kontrole banaka u BiH, mislim da će se tu naći kompromis, ali među entitetima“, smatra on.

'RS može i bez MMF-a'

Brusis je mišljenja da se MMF miješa u političke procese unutar zemlje, na način da podržava one političare koji se zalažu za jaču centralizaciju zemlje.

“Politika Fonda je takva da propagira stabilnost budžeta, bankarskog Sistema, privatnog sektora i racionalizaciju uprave. To je lakše sprovesti kada je zemlja centralizirana“, ističe on.

Smatra da kada bi Republika Srpska uspjela riješiti problem likvidnosti kroz emisiju riznica ili kredite zemalja kao što su Rusija ili Kina, da bi taj bh. entitet mogao i bez kredita MMF-a.

“Smatram da se saradnja između BiH i MMF-a mora održati još najmanje pet godina, a BiH će tek biti u tom pogledu nezavisna kada se javna potrošnja bude mogla pokriti sredstvima iz sopstvenog budžeta.

Zato, ističe Brusis, se javna potrošnja mora smanjiti, ali za to, po njemu, trenutno ne postoje uslovi.

U svojoj analizi *Wirtschaftsblatt* je naveo da BiH više nema kontrolu nad svojim finansijama i da je zato pozvan MMF da zemlju kako-tako održi likvidnom.

BiH je nedavno postigla dogovor o novom, trogodišnjem kreditnom aranžmanu s MMF-om od 537 miliona eura.

Ranije je predsjedavajući Vijeća ministara BiH Denis Zvizdić kazao da dogovor podrazumijeva reforme, prvenstveno transparentniju i snažniju kontrolu svih banaka u BiH.

MMF je također tražio bolju saradnju poreznih uprava u BiH.

Izvor: Al Jazeera

Tagovi: Sarajevo (/tag/sarajevo)   BiH (/tag/bih-41)   Federacija BiH (/tag/federacija-bih)

Republika Srpska (/tag/republika-srpska)   Aranžman (/tag/aranzman)

Kredit (/tag/kredit)   Dug (/tag/dug)   Reformska agenda (/tag/reformska-agenda)

Harun Cero (/tag/harun-cero)

Teme: BiH - MMF (/tema/bih-mmf)

NAPOMENA: Komentari odražavaju stavove autora komentara, a ne stavove Al Jazeera Balkans. Molimo korisnike da se suzdrže od vrijeđanja, psovanja i vulgarnog izražavanja jer takvi komentari neće biti objavljeni. Al Jazeera Balkans zadržava pravo da određene komentare obriše bez najave i objašnjenja.